

Bérmestelen levelek el nem fogadjának.

## Előfizetési árak:

Helyben házasok köré, vagy vidéken postán küldve:  
Egyes évre . . . 50 k.  
Félévre . . . 25 k.  
Negyedévre . . . 12 k.  
Futóidra egész évre 32 frank.

Egyes számok 12 k. kaptak  
a Hírlapírók és a Gross Cinc-  
sár lejtőköllektörjében

## BRASSÓ.

Politikai, társadalmi, közgazdasági, közmívelődési és szépirodalmi lap.

Az E. M. K. E. brassómegyei választmányának és a Brassói Magyar Polgári Körnek hivatalos közlönyé.

Hirdetések felvételnek a hirdetőhivatalban.

## Hirdetések díja:

4 beosztás körülményeire vagy annak helyre 6 kr. Nagybőb és többi hirdetéseknek kedvezmény. Minden egyes hirdetés után másfél kélő 30 kr. befizetési díszet.  
Nyitási díszlet 10 kr.  
Munkák és Nyitási díj előre fizetendő.

Megjelenik hetenkint háromszor: kedden, csütörtökön és szombaton.

Szerkesztőség föld.

Brassó, Kolosvárosi-utca 26. szám alatt.

hová a lap szállított illető illető közölköznek hirdetőik.

A szerkesztő felé:

F E R E N V I L M O S.

Székely városa számát.

A lap kiadó-hivatala:

Brassó, Kolosvárosi-utca 26. sz. a.

Idő hirdetői az előfizetési pénzt és hirdetések díját.

## Felhívás előfizetőkre.

Közelgőlvén az új évszázad, megújult előfizetési felhívásunk, s kérjük t. olvasónk szíves partólását

Lapunk Brassómegye és a szomszéd-megyeinek a szabaddal politikai és magyar társadalom közmívelődési életében létezőt több, ezt mindkét éri.

A mi érdekeinket egyetlen körponti és vidéki lap sem képviselheti úgy, mint egy helybeli lap. Ezt sem szükséges bizonygatnunk.

A „Brassó” nélkül társadalmi életünkben nem mutatnánk fel anyai szép eredményt. A szabaddal part éreit valóság és terjesztjük ezután is őszintén, nyíltan mindenki szemben.

Római figyelmet fordítunk a vidék és különlegesen társadalmi érdekeire is.

Gondoskodunk arról is, hogy a megyénkben levő szász és román aji közölközök a magyar tudósítások az azokban előforduló fontosabb eseményekről.

„Román előfizetők” az ezután is fogunk adni lehetőséget minden számban Partin és a magyarországi érdekeit egy pillanatra sem feledjük.

Végül megjegyezzük, hogy nekünk tömörülése, egyetértése van szűkebbnek, hogy ezáltalunk új politikai, mint társadalmi és közmívelődési téren megközelíthessük. Rossz összetartásunk szerezhetjük meg ennek utána is váromnak és megadjuk más aji hangoltságaink szízelteit

Az előfizetéseik lapunk hímőkön ol-tashatók

Brassó, 1892. szeptember 24.

A SZERKESZTŐSÉG.

## Brassó-megyei magyarságának helyzete.

Erőnk ismeri, omagunknak számotvni, helyzetünkünk tisztába jóni, ez nemcsak az egyes ember, de nemzetek, néposztályok, autonóm testületek összefogalt korok, első teendője, s az az alap, melyen egyedül építhet egy az egyes, mint a társadalmi és autonóm testület.

A brassó-megyei magyarságunk helyzetét kell ismerne tehát annak, a ki e magyarságokról erőbontni, befolyását őregbíteni kívánja.

Ez a helyzet pedig, — bár itt-ott a haladás, a javulás öröndeketi jellemei bizonyosok, általában rége kedvezőtlen.

Mig Brassó városában a magyarság a szász és román elemmel szemben számbeli túlsúlyban van, addig a megyei lakosságok tekintete (86 777) a magyarság számban is legutolsó, mert első helyen áll a román nép 31 106 lélekkel, második helyen a német nép 27 802 és harmadik helyen a magyar 26 116 lélek-számmal. Sőt, hogyha Brassó város lakosságát levonva tekintjük a megye lakosságát az arány még sokkal kedvezőlenebb. Mert ekkor román 21 348, német 18 224, magyar 15 675.

Megjegyezzük, hogy számlálásokban használatban fentebb a „német” és nem a „szász” megjelölést, mert a statisztikai adatok az

anyanyelv alapján állítattak össze, s mert a számlálók száma külön ki nem mutatható. A mit legjobban igazol is az közismert tény, hogy minden szász ág év valóján, Brassóban pedig összesen egész 8 399 év ad van, s minthogy a számláló levonásból a miesteg 800—900 magyar evan-gelikus, Brassó városában körülbelül 7 500 a számlálók száma, holott a „német” anyanyelvük száma 9 978-at tesz ki.

E kis kitérés után visszatérve, hangsúlyozni kívánom, hogy Brassó-megyének román járása között csupán a hűfalsi járásban van a magyarság többségben, mert itt csak van 11 411 magyar lakós, szemben 8 892 román. E járások tartoznak, Bácsfalva, Csermáltal, Hosszafalva, Pütkörcz, Tatrang, Türkös és Zajon községek, s az összes lakosság 20 803 lélek.

A más két járásban együttvéve a magyarság alig több valamivel a lakosság 10%-ánál.

Itt az alvidéki járásban (Apáczs, Boffaly, Földvár, Krizsa, Prásmár, Szász-Hermán, Szász-Magyaros, Szent-Péter, Veresmart) a 17 711 lakosból magyar 2 998 (Apáczs és Krizsa lakosai) német 8 074, román 6 419.

A felvidéki járásban pedig: (Barcaza-Ufalva, Feketealva, Hölőváry, Keresztényfalva, Rozsnyó, Vidombák, Volkmán) a 17 324 lakosból magyar csupán 1 206. (Barcaza-Ufalva) német 9 962, román 6 037.

S ha mit számlálóg legutolsó a magyarság Brassó-megyében, mint azáltalunk annak vagyoni erejéről, s mit különösen annak befolyásáról, az önkormányzati s a politikai életben.

E tekintetben, egy fontos ismerv a választásra jogosultak száma, s egy tekintet a választók nevezetlegesen rögtön megdobbelten bizonyosságokkal győző meg a magyarság gyengeségéről, egyrészt, a német, illetve szász elem túlsúlyáról márszent.

A hűfalsi járásban 20 803 lakosból 287 a választó, tehát körülbelül 1 36%; míg az alvidéki járásban 17 711 lakosból 542 a választó, tehát majdnem 3 10%, a felvidéki járásban pedig 17 324 lakosból 524 a választó, tehát ugyancsak 3%. Mit tehát az egyetlen járásban, a hol a magyarság van többségben, ott minden 100 emberre 1 választó esik, addig a más két járásban, a hol a szász elem túlsúlyban, minden 100-ból csak 3 a választó.

S még sokkal rosszabb az eredmény, hogyha az egyes községekben külön vesszük figyelembe.

Mit agyának azokban a községekben, ahol a magyar elem van túlsúlyban, mint Apáczs 1 769 lakos 15 választó, Krizsa 1 691 lakos 19 választó, Barcaza-Ufalva 1 012 lakos 9 választó, alig esik minden 100 lakosra 1 választó, addig azokban a községekben, ahol a szász elem van túlsúlyban, mint Prásmár 3 531 147 választó (holott Hosszafalva 6 420 lakos és csak 109 választó van, Szent-Hermán 2 147 lakos 88 választó, Szent-Péter 1 871 lakos 93 választó, Hölőváry 2 449 lakos 101 választó, tehát minden 100 lakosra 4 választó esik.

Valamivel kedvezőbb az arány a magyarságlakta hűfalsi járásban, de mint-hogy itt a román elem 40%-át teszi ki a lakosságnak, nem vonható biztos követ-

## TÁRKA.

## Ringó habok.

A „Brassó” eredeti társasága, — Mikor össze a sárga lombok alatt a tiszta, hogy patk partján gondolatok nélyedre elő-előszólított, végig nézte a patk csalogó folyást, a vízbuborékokat, a mint támadnak, tovább szöknek. mig nem egy kíváncsi hal feljött kap, vagy az az egy kiálló szírtén szírmozgása: összebe jut egy-egy történet az elcsúszó, s úgy volon, hogy az elcsúszó és így beborultak, úgy szírtén k van térs a vízfolyás események.

Felidőztek lekötömb több mint egy történetek és majdnem megírta azok hőseiről. — Fajlalom, hogy azok veszőnek el, kiknek érzelmei a legszebbek, legizgalmasabbak.

Gyula és Aladár egyaránt szívesek Er-zit. Gyula komoly, mint Aladár csak könt tartozott, ki a milyen gyorsan helyetnek egy könnyen le is hűntek, Aladár később-egértéte ellenében, bár Gyula — ha tud Aladár érzelmeiről — magán több fajdal-mat. Összevetve. Aladár segédjéi piactól propoziták s amár fogyer nem volt még Gyula kábelben, egyéni kiállást a súlyos feladást vállalta. Gyula — nem tudt. Túlán jó szíve nem engedte, hogy ezáltal vagy

Aladár. A második levetés Aladár mellékes kap és ösmerőgik Hálási Gyula rá Aladár golyója . . .

Sok idő múlt el azóta. Egy alkalommal az utasszónak egy tisztieg, legelőt ősszerit embort állat. Nemes romai valamely nagy földrajzoló dukolt voltak.

Aladár volt . . .

Gyógyulást kerestem a hegryk között. Csak ott reméltem egészségesen visszanyerhetni. Szerettem a magyart, s azért szívesen jártam az emberek által nem járt helyekre, az erdő sirályban s tovább a barna csuhás barokk társaság körül.

Kíváncsi szemekkel gyakran benéztem a nagy raskas vaspap, elgondola, mennyi magosolást írt kereste a kálygát írt a kálygán csendes fal között. Majonként Cyprian contrat volt magára igazolva. Nyilván benne Hú volt aji hűbőrt 26 éves s mégis mennyi fajlalom, mennyi szerződés szírtén.

A mint megálltam, mindjárt a rokonszem egy bizonyos német lett be egész vád-mat; egykeztem megismerkedni vele, a mi nemokora sikerült is.

Vasárnap kora reggel, rendez szőlösom-hoz hívtam, apóst a kálygát több sőtállam s midőn a raskas kapuzat érem volon, ott álltam Cyprian, a mint egy lejtőkán utas raskas szabadságot. Nem vett észre. Alig bálha-

lóg mormolta magában: Légy szabad, őj bolgolgol.

Hőzáléltam. Köszöntöttem s beszélgetés kezdődött. Ő beérte a kálygát jól gondozott kertjébe. Bizalmi megismerem rögtön. Talán azért rokonszeresett velom, mert látta, hogy gyilkos mellajomást szírtén a szolelem okozta . . .

Ő épen fűrészelt jól, hol ottál volt, midőn és szőlővárosom kálygátom meg, mert oda vonzott lelkom. Géza — a ki régi gyermekeiről patkátom volt — szírtén ott volt a fenyvesek között, a hol ő Gézával találko-zott, az ott eldől, hogy megismerkedtem vele. Szóke volt és szeretőméltem. Azon két nap, mig együtt voltam vele, körülbelül tizenegyet haggyott lelkomon. S ő — a mint látszott — szírtén nem volt közönyös jártam . . .

Nagrot sálajított Cyprian s szírtén hű-kapott. Nem vette észre, hogy egy kis papíromag barna csuhája alát a földre hullott. En fölvezem s kértém elbeszélősköz folytatására.

— Két év múlva örömmel eljegyzésnék hírt . . . A golyó, melyet életem kálygára szírtén, nem volt halos. Ott, pedig a halál csak magától ismét volon. Mennyit szenvedtem . . .

Rokonsáim, hogy szörkekorom, költöldi utas kálygátok, és fajlalom. Nem egyből Utamban tért a szírtén megfogdottam itt ezt a helyet az örökké hűvas alpesek alján,

itt maradtam, bőlétem a szeretőbe, s most imádkozom az ő bőlődségéről. Lemondtam a világról teljesen, meg neveztem is teacerátem az egyszerű Cyprianról: ne emlékeztessen semmire. Nyugodtan várom azt a prózot, midőn örökösként haljon le fejemet.

Minden örömet fölöslegesen vigasztalásra, amár magam is eldértekném . . .

— Hisz nem kell mindenlyt azon jártni testvérem, nézze csak milyen szép piros az arca, milyen rézsze s mégis a halál gondolatáról foglalkozik — mondom.

Igen — felel, nem minden gúny nélkül — csak a halál rózsái arcomon.

Nagyon eldértekném, nem akarom több hűbértekném: távoztam.

A mint elváltódom a kálygától, mikor eldönt annak magas tornyá, akkor a magammal hozott ki sálaj gondos felnyitástam. Két szírtén szírtén és egy fehér viasz-szírtén volt az oldt szírtén esztergón páfrány közt költve. A szírtén egyéni végén: A n. a.

Erre gondoltam én, mikor észak a sárga lombok alatt a tiszta hogy patk partján elmélnem elő-előszólított, végig nézte a patk csalogó folyást, a vízbuborékokat, a mint támadnak, tovább szöknek. mig nem egy kíváncsi esztőlgyűlt halaska feljött kap, vagy az az egy kiálló szírtén szírmozgása...

Sándor.











